

# SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor  
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;  
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:  
Szundy Károly.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.  
Telefon: 275.  
Kéziratok nem adatnak vissza.

## Ifjusági egyletek — nemzeti nevelés.

Nagy kár, hogy a magyar tudományos akadémiát is nem látogatta meg olyan gyakorlati közvetlenséggel ható nemzeti gondolat, amilyen a közhasznú tudományok akadémiájával Erfurtban szerencsésen megesezt, mely aztán jutalmat tűzött ki ama feladat megoldására, hogy „mint lehetne az ifjakat a népiskolából való elbocsátástól a hadi szolgálatba való belépésükig legcélszerűbben nevelni a polgári társadalom számára?” A díjat egy müncheni városi iskolai tanácsnak ítelték oda egyhangulag. Ha nálunk is tartottak volna hasonló versenyt, a díjat az egyedül helyes kezdeményezés megragadásaért, ennek az oly kívánatos, de egyszersmind oly magas czélnak az eléréséhez, a közoktatásügyi miniszternek kellett volna odaitélni az ifjusági egyletek alapításáról szóló rendeletéért. Ha e kérdés helyes megoldása valamely államra a legnagyobb fontossággal bír, ugy bizonynyal Magyarország ez az állam, melynek mint nemzeti államnak fennállása kizárólag a magyar faj fejleszthetőségétől és ki-

tünőségétől függ, hol a nemzetiségi és felekezeti törekvések folyton az állam egységességét rázzák, hol a kereseti módok még igen szűken vannak s nem nagyon jövedelmezők, hol még széles, át nem hidalt szakadékok ásitának a nagy birtok és a munkanélküli szegénység, a műveltek rétege és a lakosság tömege közt. Egy a világtól félreeső mezővárosban, vagy éppen faluban, hogy jusson az eszébe egy gyerkőcnek, a ki tizennegyedik életévében, rendszeren nem kitünő tanulási eredményel, odahagyja a népiskolát s rögtön valami mesterséghez kell látnia, hogy mi a haza, hogy ő egy nagy egészhez tartozik, mely intézményeivel és jóléti berendezéseivel az ő lételetét védi, melynek javát ő a saját jólétének és derekasságának előmozdításával szintén előmozdítja? A szülőknek minderről homályos sejtelmük is alig van; amit a mester és a legények raknak a hátára, az sem kelti fel éppen ezt az ismeretet és ha a templomban a szószék-ről nem éppen izgatást prédikálnak is, hanem egy istenfélő pap Isten igéjét hirdeti, ez is kevésbé foglalkozik az ideiglenes, mint inkább az örök hazával. Semmi sem viszi kö-

zelebb embertársaihoz, csak a korcsmai verekedések és az ébredező érzékiség. Mi világosítsa fel értelmét arra nézve, hogy a józan egoizmus ra az altruizmus nem egymást kizáró ellentétek, hanem inkább kiegészítői egymásnak, hogy okosság és erkölcs egymással összhangban van?

Semmi és senki; megmarad szűk látkörének négy karója közt, érzése önzéssé csontosodik, troglodita lesz értelmileg és erkölcsileg. Mi sejtelve van az ilyennek a hazáról és a büszke kötelességtudással telt önérzetről?

Az ifjusági egyletek feladata lesz, hogy itt avatkozzanak be és segítsenek megakadályozni az ily fejlődést lefelé és az ember jobb természete ellen. Ezen a vidéken, hol hiányzanak a város sokféle művelődési ösztönzései, hassanak az ifjusági egyletek, buzdítsanak barátsággra, barátságos közlekedésre az egyenlőkoruakkal: gyakorolják rendszeresen a lélek nemesítése végett az éneket, az akarat és a testi erő fegyelmezése végett a tornázást; ez egyesületekhez azonban a műveltebbek is járuljanak hozzá, mindenekelőtt szellemi adományokkal

## TÁRCZA.

### Tady bácsi.

— A „Szabadság” tárczája. —

Irta: Nagy Endre.

(Folytatás.)

Pedig egyik nagyobb tolvaj volt, mint a másik! Aztán, hat restaurációt csináltam én végig, pedig mindegyik felért egy-egy kis háborúval. Azt az iskolát szeretném én látni ahol ezt tanítsák könyvből!

Nem is hagyta magát a háttérbe szoríttatni, hanem a tárgyalásokon mindig magához kaparította a vezető szerepet. Például egyszer, amikor a megáttalkodott Bárány Jósikát vallatták egy ellopott esikó tárgyában és a szolgabíró ur szigoruan szólott:

— Figyelmeztetem önt arra, hogy amit vallani fog, azt esküvel kell megerősítenie!

Hát akkor Tady bácsi a füle mellé csapta a pennáját és dühösen mondá:

— Hagyd el öcsém ezt a hofirozást, majd végzek én ezzel a ficzkóval.

Aztán kövér tenyerét tartotta a legény elé.

— Az igazat mondd az apád teremtésit, mert ugy törüllek képen, hogy egyszerre megpillantod azt a hét csillagos mennybéli üdvösségedet, akit már kölyök korodban elvesztettél akasztófárávaló gazember, lóköltője!

Ezt a beszédet bezzeg megértette a kifagygyuzott bajuszu betyár és tudhatta hogy itt ugyan nem jó vége lesz az ő csürés-esavarásának.

Lassaeskán belészokott abba a gondolatba Tady bácsi, hogy voltaképpen ő a szolgabíró a hivatalban. Az a vékony kis legény csak a diplomáját adja az ő tapasztalatai tudományához. De egyszer aztán nagyon szomorú vége lett a dicsőségének.

Ugy történt a dolog, hogy egy napon magára maradt a hivatalban János hajduval. A szolgabíró kiküldetésben volt a gyakornokkal vidéken.

Déltájt Tady bácsi éppen azt határozta el magában, hogy élni fog egy kicsit szabadságával és még tizenkettő előtt elmegy egy pohár söröskére, amikor nagy zsvajjal, veszekedéssel nyitott be két szomszéd. Mérges Feteke Bálint és Veres

Rác Mihály. Tady bácsi dühösen förmedt rájuk:

— No mi baj?

Mérges Feteke Bálint kezdte a beszédet:

— Hát énnékem az a panaszom, hogy a Veres Rác Mihály tehene...

A másik mérgesen vágott közbe:

— Nem igaz kérem alássan egy szó sem abból. Hiszen épen az én tehenem...

— Már hogy az nem igaz, amit én mondok? Hát nem a kend tehene...

— Persze, hogy az én tehenem! De éppen azért...

— Fogják be kentek a szájukat! —

kiáltotta hivatalos tekintéllyel Tady bácsi.

— No most kend mondja el a dolgot, Mérges Feteke Bálint.

Tady bácsi boldogan hátradólt a székeben, a homlokát összeráncolta és úgy ült ott, mint ahogy valamikor Salamon király ülhetett perosztó trónusán.

A Mérges Feteke Bálint elbeszéléséből pedig kitudódott, hogy a Veres Rác Mihály tehene kárt csinált az ő vetésében és ennek folytán a tehén zálogba tétetett. Viszont a Veres Rác Mihály elbeszéléséből kitudódott, hogy a tehén ugyan zálogba tétetett, de kárt nem esi-

hasznosan oktató szórakozások s mulatságok rendezése által, a mi mellett politikát és vallást természetesen ki kell zárni. A mindig tudvágyó hallgatók körének felfogó erejéhez alkalmazkodva értessék meg ott a nemzet jobbjai a serdülő ifjúsággal a lelkiismeretesség, a szorgalom, az önlegyezés és a tevékeny életre való odaadás értékét, mint tudvalevőleg Angliában nagy sikerrel tette *Smiles* — magyarázzák a polgárismeretet, egészségtant különös tekintettel az iparra, a közgazdasági alapkérdéseket és az állampolgár a munkásban el ne süllyedjen; kezdődjék ott alulról fölfelé az *university extension*, mire Dánia ad régóta világító példát; működjenek ott közre a nemzet jobbjai az ifjúság nemzeti nevelésének művében. Mert — és ez egy pompás gondolat abban a díjjal koszorúzott munkában, melynek fejtegetéseit nagyban és egészben. sajnos, nálunk még nem lehet alkalmazni, — „érdekeink és egyáltalán az állam érdekei iránt nem várhatunk több odaadást, mint amennyit magunk tanúsítunk az alsóbb osztályok és az állam összes ügyei iránt.“ *Wlassics miniszter rendelete hazafias felhívás a magyar társadalomhoz.*

**A második összeférhetlenségi zsűri.** Szerdán, e hó 16-án ül össze a képviselőházban a második összeférhetlenségi zsűri, a mely ezúttal a *Lendl Adolf* rekási képviselő összeférhetlenségi ügyében ítélkezik. Az elnökség ma küldte szét a meghívókat az összeférhetlenségi nagy bizottság 80 tagjának, a kik közül az elnök 12 rendes és 2 póttagot sorsol ki a szerdai ülésben.

**A tengeri szabad hajózás.** *Hegedüs*

Sándor volt kereskedelmi miniszter még a múlt év elején beértesítette a képviselőházban a „tengeri szabad hajózást üző magyar kereskedelmi bajoknak, állami segélyben és kedvezményben való részesítéséről“ szóló törvényjavaslatot. A 16 szakaszból álló javaslat ellen nagy volt a recczenzus kereskedelmi körökben és az egyes hajóvállalatok is kifogásolták. Az ellenvetéseket a képviselőházban is felhozták még az *Adria* javaslat tárgyalása alatt. *Hegedüs* aztán megígérte, hogy módosítani fogja a javaslatot. Az ideai kereskedelmi költségvetés tárgyalásának folyamán *Horánszky Nándor* azt az ígéretet tette, hogy a bizottságban tesz majd módosításokat. Most azonban — mint fővárosi tudósítónk értesül — *Horánszky Nándor* az egész javaslatot visszavonja, teljesen átdolgoztatja és csak ezután nyújtja be újból mindjárt a költségvetés letárgyalása után a háznak.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

### A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

**Ballagi Géza** kezdte meg ma a kultuszvitát, tárgyilagos, érdekes és szép beszéddel. Általános nagy érdeklődést keltett a *Werner Gyula* beszéde is, a melyben a nemzetiségekkel, különösen pedig a szászok viselt dolgaival foglalkozott. Valósággal leleplezés számba mentek egyes kijelentései, a melyek nagy részét általános helyeslés fogadta.

**Elnök: Daniel Gábor.**

Az ülés megnyitása és a bejelentések megtétele után sorra került a napirendre kitűzött **vallás és közoktatásügyi** tüzéza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Elsőnek **Ballagi Géza** szólalt fel. Örömmel üdvözi a miniszternek két reformját a jogi szakoktatás és a tanítói nyugdíj rendezésének terén. Utóbbinál azonban figyelembe kéri venni a kántori fizetéseket. Nem helyesli a vidéki jog-

akadémiák ellen egyes képviselők támadását, annál kevésbé, mert ezek, így pld. a sárospataki, debreczeni stb. jogakadémiák valóságos bástyái a magyarságnak. Híve a jogi szakoktatás decentralizációjának. A baj az, hogy sok a jogvégzett proletár, nem pedig az, hogy sok a joghallgató. Ezen szülő úgy vél segíteni, hogy vagy új egyetemet állítsunk, a melyre ugyan nincs nagy szükség, vagy pedig a két egyetem jogi karúak hallgatóit a vidéki jogakadémiával megosztani. Előzőleg aronban ezen jogakadémiák nivóját emelendőnek tartja, különösen a filozófiai tanszékek létesítésével a mint ezt már egyébként a protestáns jogakadémiák teszik is. A mai viszonyok között, a mikor a jogakadémiákon 80—100 joghallgató van beiratkozva, a vidéki jogakadémiák nem fejlődhetnek úgy, mint például a németországiak. A vidéki tanárok ellen nem lehet kifogás, mert azok ép annyira folytatnak tanulmányokat, mint a fővárosiak. Szülő csak azt kívánja, hogy a tanárok vigyék be előadásukba a nemzeti geniust.

1848: XX. t. ez. illetőleg helyesli a kormány álláspontját. Miután a kormány iránt bizalommal viseltetik, a költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

**Gróf Benyovszky Sándor** a népnevelés kérdésével foglalkozott. A szegényebb községek annyira túl vannak terhelve iskolai póttadóval, hogy nem tudják iskoláikat fenn tartani. A néptanítók fizetés dolgában a hivatalszolgákkal sincsenek egy rangban. Ez tarthatatlan állapot.

**Veress Józsefnek** az 1848 XX. t. ezikkre vonatkozó határozati javaslatát elfogadja, a költségvetést azonban miután a kormány iránt bizalommal nem viseltetik, nem fogadta el.

**Werner Gyula:** A közoktatás és a népnevelés a legfontosabb nemzeti érdek. Külföldön sokkal többet fordítanak erre a célra, mint nálunk. Milliárdos költségvetésünknek csak huszonkilencedrészét fordítjuk erre a célra. Örömmel látja a miniszter jelentéséből az állami

nált a Fekete Bálint vetésében, ennél fogva visszaköveteli a tehenet.

Tady bácsi behunyta a szemét és kenetteljes hangon mondá:

— Hát nézzék kendtek! Hogy ne ezivakodjanak hiába, Fekete Bálint visszaadja Rác Mihálynak a tehenet, Rác Mihály pedig fizet Fekete Bálintnak egy pengő forintot, ami kettőjük között közösen fog elivódni!

— En bizon nem fizetek! — pattant fel Veres Rác Mihály.

— En pedig egy pengőforintért ki nem adom a jószágot! — tiltahozott Mérges Fekete Bálint.

Tady bácsinak elsötétedett az arca.

— Hát nem békélnek meg kendtek?

— Nem.

— Jó! Akkor hát álljanak rendbe és figyeljenek. Ki fogom mondani az ítéletet.

Tady bácsi fölállott és ünnepiesen mondá:

## Fűszerüzlet átvétel.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel **KRAUSZ J. BERNÁT.**

— Ó felsége a király nevében! Mérges Fekete Bálint és Veres Rác Mihály mindegyenkint huszonöt-huszonöt botra ítéltetnek.

A felek meglepetve kérdezték:

— Aztán miért?

— Az indokolási rész majd csak az ítélet végrehajtása után közöltetik a felekkel — válaszolta Tady bácsi rendíthetetlen nyugalommal. — János, jöjjön bé kend!

Hát bizony megtörtént a nagy szegyen. Elsőbben Mérges Fekete Bálint huzatott le a tiz körméről és olyan huszonötöt mért rá a hajdu a nádpálczával hogy olyant aligha vertek még ki a botbüntetés eltörlése óta.

Veres Rác Mihály rejtelmes mosolygással nézte ezt a műveletet és ravaszul pislogott a rőt szemöldökeivel. Az tán mikor letelt a huszonöt, odasompolygott Tady bácsihoz:

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert **fűszer és csemege üzletét Piacz úcza 70. sz. alatt** átvettem azt az ismert szolid elvek szerint saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. **A közelgő husvét ünnepekre** ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle **fűszerárakat** — továbbá

— Tekintetes ur, én a magam részéről nagyon szívesen lefizetem azt a pengő forintot nem bánom, béküljünk meg.

De már ez ellen Mérges Fekete Bálint tiltakozott:

— En addig nem békülök, amíg ő is ki nem kapta a maga porcióját!

Igy tehát Veres Rác Mihályra is kiszabott a büntetés és ezután káromkodva, a hátukat tapogatva mentek ki a hivatalból.

... Ez volt az a kis szabálytalanság, amely miatt Tady bácsit az árvaszék egy esöndes zugába helyezték át. Azóta elégületlenül, komoran másolja az aktákat, csak néha-néha fakad ki elkecserevedve:

— Felfordult a világ! Könyvből igaz gatják már a vármegyét is!

iskolák számának szaporodását. Szóló híve a népiskolák államosításának, különösen ott, ahol a nemzeti érdekek megvédéséről van szó. A középiskolák fejlesztésének érdeme a miniszteré. A testi nevelés terén azonban messze mögötte vagyunk az angol iskoláknak. A nemzetiségi iskolákban pedig a magyar nyelv tanítására kevés időt fordítanak. Kifogásolja szóló azt is, hogy egyes helyeken a magyar történelmet is kevésé tanítják. Ennek szellemét is kifogásolja. Erre vonatkozólag részleteket olvas fel egy tankönyvből. Revízió allá kellene venni az összes nemzetiségi iskolákban használt tankönyveket; szükséges a magyar nyelv hathatósabb tanítása. A főigazgatói és a tanfelügyelői intézményt is reformálni kell. A miniszternek nagy érdemei vannak eddig is a közoktatásügy körül, de mi többet várunk tőle, Széll Kálmánt dicséri. Egész férfit kell nevelni minden magyar ifjúból. Kossuth Lajos szavából veszi, hogy kötelességét teljesítette. A költségvetést elfogadja.

**Krasznay** Ferenc személyes kérdésben kér szót, hogy közbeszólását, a melyet Werner beszéde alatt tett megmagyarázza.

**Vertán** Endre: Odakell hatni a kormányzatnak, hogy a magyar faj ebben a nemzetiségektől lakott országban a vezető szerepet mindég kézben tartsa. S ebben a közoktatási kormányé a legfontosabb szerep. A magyar kultúra rányomtatja bélyegét az idegen nemzetiségek kulturájára. De ha ezt megtenni elmulasztja mindég félnének az idegen minisztersejtek. A költségvetést nem fogadja el. Csatlakozik Veres határozati javaslatához.

**Elnök** öt percze felfüggeszti az ülést. Szünet után **Bauer** a tanítók sorsának javítását, **Bernáth** Lajos az 1848. XX. törvények végrehajtását sürgette.

**Hellebronth** a népnevelésre kíván nagyobb gondot fordítani. Kérte a minisztert, hogy a vallásos nevelés ápolása érdekében intézkedjék. Végül a tanítók fizetés javítását sürgette meg.

A vitát holnap folytatják tovább.

## A NAGY VILÁGBÓL.

### Balkán.

*Konstantinápolyi* lapok jelentései szerint tiszta koholmány az, mintha bolgár felkelők és rablóbandák erősen fenyegetnék a török határokat, a bolgár fejedelemiség óvakodik gyöngé erejét harcba vinni a fiatal létét kockáztatni. Azonban a bolgár követek és ügyvivők valamenynyien mozognak, s állandó összeköttetésben vannak honfitársaikkal. Törökország egy szerb-bolgár szövetségtől fél, mely már bizonyára veszedelmessé válhatna reá nézve. A *Fiomilán* püspök esetét békésen intézték el, a püspök is, az exarka is engedvén álláspontjától valamt. Különben esend van a Balkánon.

### Angol-bur háboru.

Általános mondogatják hogy a tegnapi minisztergyűlés, melyen *Chamberlain* is résztvett, követséget küld *Kitchener*hez a fegyver szünet betartásáért. A polgárság és a parlament békülékeny hajlamaival szemben a katonaság intőző köreiben föltétlen megadást kívánnak. A militarizmus remeg veszni kezdő nimbuszáért s inkább választja a csúfos, veszedelmet, mint a prózai béke

tárgyalásokat, melyeknél nem kard, szurony és embervér, hanem tiszta és diplomatikus jegyzék szerepel. A kabinetben válságot sejtene. *Chamberlain* távozását mindenki tudja; sokan örömmel, ismét mások szomorúan fogadják e hírt. Anynyi bizonyos, hogy a ködös *Albion* egyik legnagyobb és legfajszerezőbb fia vonul el vele a politika küzdőtéréről.

### Belgium.

A tegnapi nap nyugodtan kezdődött. A népháza környéken déltájon fél kilenc óráig némi élénkség mutatkozott, de a csendőrség és a rendőrség minden esődületet szétoszlattak. Nehány embert, kik a rendőröknek ellenszegültek, letartóztattak. A forradalom szele azonban állandóan fujdogál s minden perczen lehet várni a mindent felforgató vihart. Estefelé már összeütközések is voltak a Népháza környékén lévő utcákban. E harcban öt ember megsebesült, egyikük *halálosan*. Tizenhat embert letartóztattak.

## NAPI HIREK.

### Napirend.

N p.ár. Április 15. Protestan: Neszte, R. kath: Anasztázia; Gör. kath: Titusz. Izraelita: Visan 8.

**Hajdúvármegye közigazgatási bizottsági ülése.** Puky Gyula főispán elnökle alatt tegnap délelőtt tartotta rendes havi ülést, a vármegye közigazgatási bizottsága, melyen a vármegye tisztviselőin kívül résztvettek a bizottság tagjai is. Puky főispán elnöki megnyitóját után Rásó Gyula alispáni jelentése volt a tárgysorozat első pontja. A jelentés örömmel szól a közbiztonsági állapotok kielégítő voltáról. Az állategészségügy sem adott okot panaszra. A vármegyei pénztárak megvizsgáltattak s rendben vannak. Kaszás Imre balmazújvárosi községi jegyző fegyelmi ügyeinek iratai már a büntető törvényszék előtt vannak. Besenyei József volt községi jegyző a vizsgálaton meg nem jelenvén, fegyelmi ügyében a tiszti ügyész véleményét fogják kikérni. Faust Elek kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy márczius hóban egyenes adóból 26,884 kor. 38 fillér, hadmentességi adóból 35,573 kor. 98 fillér folyt be. Fizetési halasztás 15 esetben adatott. Losonezy Almos dr. főorvos jelentése szerint a közegészségügy kedvező volt. Heveny fertőző kór 80 esetben fordult elő 12 halálessettel. Roncsoló toroklob 7 községben 13 gyermekben. Hajdúházaon a vörheny, Hajdúnánáson a kanyaró megszűnt. Született 641 és elhalt 35 csecsemő. Halva született 33. Csánky Viktor kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a hajdúböszörményi leányiskola nyilvánossági jogot nyert, a hajdudorogi pedig állami kezelésbe ment át. A nádudvari államosítás is befejezett dolog. Jelenti még, hogy a tiszántuli ev. ref. egyházmegye püspöke Csapó Péter tégási, Kálmán Dezső ujfélértói lelkészeket és Görömbey Péter esperest a tanítói nyugdíjintézet választmányába kinevezte. Latinovics Mihály főmérnök jelenti, hogy a Debreczen — Fehéremplomi közút jó karban van s a posta és távirid ellen nanasz nem tétetett. A közigazgatási

bizottság a rendes havi jelentéseket tudomásul véve — egy órákor véget ért.

— **Arczkép-leplezés.** Szép ünnepségben részesítette a debreczeni kaszinó gróf Csáky Adorjánt, a kaszinó áldozatkész, tevékeny gazdáját, kinek működése a kaszinó életébe pezsgést, új életet vitt be. A kaszinó több tagja, élükön Tolnay Kornél m. á. v. üzletvezetővel, elhatározta, hogy a gróf bokros érdemeire tekintettel arczképét megfesteti, és ezzel megajándékozza őt. Rajzó Miklós jónévű festő el is készítette az arczképet, melyet tegnap ünnepélyes formában adtak át a grófnak. Tolnay Kornél üzletvezető szép beszéd kíséretében emlékezett meg ez alkalommal érdemeiről, kiemelve, hogy lelkes buzgalma, áldozatkészsége, törhetlen akarat-ereje új érat lehelt a kaszinó belső életébe. Az üdvözlő társaság tagjainak mindenike jókívánságokkal üdvözölte a gróft, ki a nem várt megemlékezést meghatottan köszönte meg és biztosította az üdvözlő-tagokat, hogy továbbra is támogatója és előmozdítója lesz a kaszinó nemes irányu működésének.

— **Theologus konferencia.** A magyarországi protestáns theologusok szokásos évi összejövetelüket és tanácskozásukat a jelen iskolai évben Debreczenben tartják meg az egyházkerületi gyűléssel egyidejűleg, május hó második felében. A konferencia előkészítésén és sikeressé tételén egy tiztagu bizottság faradozik élén Náássy Lajos elnökkel.

— **Tanácsülés a városházán.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Simony Imre polgármester elnökle alatt fontos ügyekben döntött. Így a város színház gépészi tisztére Tóth Jánost ajánlja a közgyűlésnek. A 320 ezer koronás folyó számla hitelre vonatkozólag két ajánlat adatott be. Egyik a lezámitoló s a másik a Jelzalog bank részéről. A tanács az utóbbi ajánlat elfogadását fogja javasolni négy százalék kamattal. Király Gyula tanácsnok javaslatára hozzájárult a tanács végül ahhoz, hogy a hortobágyi állatkórodában a szükséges javítások eszközöltessenek.

— **Az állandó választmány ülése.** A városi közigazgatás állandó választmánya Komlóssy Arthur elnökle alatt tegnap délután öt órákor ülésezett. Egyetlen tárgya az összeiró küldöttség munkálatainak felülvizsgálása volt. A választmány ma folytatja a megkezdett munkát.

— **A Csokonai-Kör felolvasó-ülése.** A Csokonai-Kör holnapi felolvasó-ülése iránt általános érdeklődés nyilvánul, melyet eléggé indokol a változatos műsor. Megemlítjük itt, hogy az egy korona belépődíj csak a nem tagokra kötelező. Tag gyanánt jelentkezni lehet bármikor, Tóth Béla gyógyszerésznél, a kör pénztárnokánál, vagy Kardos Albertnél, a kör titkáránál.

— **Választmányi ülés.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete debreczeni fiókjának választmánya folyó évi ápril, hó 6-án tartotta rendes havi ülést Keller Jakab elnökle alatt. Az egylet vagyona a központi pénztárnál: 579,577 kor. 01 fill. Teljes taglétszáma: 17,533 tag. A debreczeni fiók taglétszáma: 260 tag. A debreczeni fiók

külön alapja: 374 kor. 31 fill, mely összeg a „Debreczeni Első Takarékpénztárnál” van elhelyezve, és a mely a debreczeni fiók egylet özvegyei és árvái segélyezésére fordítatik. Az egyletbe való belépésre fölhívattak foglalkozás-külömbőség nélkül az összes munkások; az egyleti ügyekre vonatkozólag bárkinek is készséggel szolgálunk bővebb felvilágosítással az egylet hivatalos helyiségében a „Debreczeni sör-sarnok” ezimű vendéglőben minden vasárnap délelőtt 9—12 óráig.

— **Kuczik Gábor temetése.** Tegnap kísérték örök nyugalomra id. Kuczik Gábor városi bizottsági tagot, a szabadelvűpárt egyik oszlopos tagját, kit városzerte ismertek áldozatkészségéről és több jótékony adakozásáról. A temetés impozáns volt, méltó az elhunyt férfit emlékéhez. Előbb a főiskolai énekkar gyászéneke zendült fel a gyászház udvarán felállított ravatal előtt, melyen szobrász-szebb koszorúk hirdették, hogy a halálozás igen sok szívet érintett fájdalmasan. Ezután a költő pap, Könyves Tóth Kálmán mondott megható imát és beszédet, melyben megemlékezett az elhunyt érdemeiről s az ő példája követésére intette a nagyszámu hallgatóságot. A beszéd után ismét felhangzott a szomorú dallamu ének és a drága hamvakat rejtő koporsót gyászkocsiba tették s kikésérték a Kossuth-utezai temetőbe. A szabadelvűpárt részéről jelen voltak a temetésen: Szilágyi Imre, Nagy Sándor, Kerekes Géza, Józsa Vince és Boczán Elemér állomásfőnök, a part vezérőrfiai. A gyászoló családtagok között ott láttuk Sebeess Dénes országyűlési képviselőt is, ki veje volt az elhunytnak. Oriási közönség vett részt a temetésen és kísérté utolsó útjára a köztisztviseltekben állott férfiut.

— **Az elszállásoló-bizottság utolsó ülése.** Az orsz. ev. ref. tanáregyesület alakuló gyűlése alkalmával szervezett elszállásoló bizottság Oláh Károly elnöke alatt — vasárnap délelőtt tartotta záró-ülését. Legelőször is az orsz. reform. tanár-egyesület elnöke Dóczy Imre által a b. elnöke Oláh Károly tanácsnokhoz intézett azon levél olvastatott fel, melyben az elszállásoló-bizottságnak és az elnöknek buzdogóságáért, fáradozásáért és figyelméért elismerés és hálás köszönet nyilvánítottak. Ezután az elszállásolással, a vendégek beszállításával és ezzel kapcsolatos egyéb szükségletekkel felmerült kiadásokról készített-okmányok — számadás terjesztetett elő, melynek megvizsgálása alkalmával kitént, hogy a befolyt adományokból az elszállásolás költsége teljes fedezetet nyert. — Ezzel a bizottság befejezvé munkáját, feloszlott.

— **Az emlék-kert új berendezése.** A Csokonai Kör legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározták, hogy a Szabadság szobor felállítása folytán szükséges új rendezést még a tavasz folyamán végrehajtsák az emlékkertben. E végből felkérték Komlósy Arthur alelnököt és Lengyel Imre választmányi tagot, hogy készítsenek tervet és költségvetést a kerteknek ujonnan parkirozására nézve. A küldöttek tegnap ejtették meg a helyszíni szemlét Tóth András szobrász és Heykál Ede műkertésszel együtt s utóbbinak három tervrajza körül a 3-dik számot fogadták el alapul, azonban az idén, az idő elő-

rehaladottsága miatt már nem vihető teljesen keresztül; így meg kell elégedni azzal, hogy a jelenlegi alakzatok meghagyása mellett az új szobor előtti fa és bokrok, meg a kut eltávolíttassanak, a kőoroszlán helyén levő domb teteje lehordassék, és a nagytemplom teraszszá körül bokrok ültetessenek. Jövőre azonban az újberendezéssel a Szombathy Vörösmarthy emlékoszlop is más elhelyezést nyer, tudniillik a gályarabok-szobrával egy irányban előrehozzák és kissé magassabbra emelt dombra helyezik. — A szabadság-szobor talapzatán a kőfaragók teljesen befejezték a munkát s nemsokára reá helyezik az elő homlokzatra a szabadság bronzból készült emblémait is.

— **Eljegyzés.** Füvessy Bertalan helybeli kuffuró fia. Albert — eljegyezte Rankai Mariskát, Rankai György helybeli fűszerkereskedő leányát.

— **Honvédgyűlés.** Az öreg honvédek vasárnap délután tisztújító-gyűlést tartottak, melyen kegyelettel emlékeztek meg néhai elnökeikről, az elhunyt Szepessy Gusztávról. A közgyűlésen megejtett választás eredménye a következő: Elnök lett: Hegedűs Pál dr.; alelnök: Popper Mór; jegyző: Borsovay József; pénztárnok: Némethy József; ellenőr: Heimann Károly. Ezután a választmány tagjait választották meg, majd az egyleti ügyeket intézték el.

— **Országos vásár.** Minden országos vásár alkalmával mozgalmas képet mutat Debreczen. Közele és távoli vidékekről seregestől tödul az eladni és venni akaró közönség az alföld nagy metropolisába. Szinte jól esik gyönyörködni az egészségűl duzzadó, piros-pozsgás vidéki arczokban, melyekről nem szakgatta le az élet rózsáit az iroda fulasztó, tudórontó levegője. Hajdanában más világ volt ilyenkor Debreczenben. Az országszerte híres szabadságon járta az uri mulatság s egy-egy vidéki földbirtokos heteken át mulatozott jó barátaival a Bikában. Most már vesztett fényéből az országos vásár, hanem azért a mozgalmas kép ma is megvan. A fény mellett feltűnik az árnyék is. A csavargók egész serege lepi el ilyenkor Debreczent s ugyancsak dolgot adnak a rendőrségnek. A laczikonyhán meg folyik a vig élet. A jó sült mellő boroeska, meg cigány is kerül s egy-egy jóképű mulató világmegetéssel kiáltja el a borivók jel-szavát: „Sohse halunk meg!”

— **Legényavatás.** Szedik a legények elejét, folyik a sorozás szakadatlanul. Jókédvű legények jönnek be a vidékekről s kurjongatva jelentetik az utzakon végig, hogy a sorozó-bizottság elé járulnak. Bizony pedig sokuknál csak áleza a jókedv. Ott belől, a szív környékén fáj, sajog valami, Talán az édes szülei háztól való elszakadás fájdalmas érzete, vagy a hiven szeretett lánytól való elvállás. Három esztendő nagy idő, aztán milyen könnyű elesavarni egy ártatlan leány fejét. Hiszen tesznek ugyan erős esküt, kötelező fogadást, de mai világban már az eskü is csak pusztá szó. A so zás eredménye különben eléggé kedvező. A teljes eredménytazonban csak a sorozás befejezése után közölhetjük.

— **Megbüntetett kimérő.** Tannenbaum Emánuel Hatvan-utezán levő pálinkamérésébe négy lerészegedett napszá-

mos tért be, kik annyira elváltak márázva, hogy alig bírtak megállani a lábukon. Ilyen esetben a szabályrendelet szerint nem szabad italt kiszolgáltatni a kimérőnek. Tannenbaum azonban eltekintett a szabályrendeletől s pálinkát adott a napszámosoknak. A rendőrség tudomást szerzett erről és a rendelet ellen vétő Tannenbaum ellen megindította az eljárást.

— **Elhnyit ifju.** Élete legszebb virágában, sujtotta le a halál keze Tarbay Géza okleveles mérnököt. Hosszas szenvedés után e hó 13-án hunyt el szüleinél. A temetés tegnap délután négy órakor folyt le.

— **A világ legnagyobb diadala.** Tegnapelőtt egyik közeli város járásbirósága előtt egy becsületsértési pört tárgyaltak, amelyen két tipikus ellenfél állt egymással szemben: az anyós és vő. A vő volt a panaszos. Az anyósa többek előtt kijelentette róla, hogy könnyelmű ember, akire nem lehet pénzt bízni. A veje becsületsértés miatt perelte be. A tárgyaláson az anyós nem tagadta, hogy használta a sértő kifejezést, de hajlandó volt boesánatot kérni. A vő azonban hallani sem akart boesánatról.

— De uram — szölt közbe a bíró. — Mit akar ön még többet? hiszen olyan anyós a ki boesánatot kért a vejétől, még nem volt a világon. Ön most itt a tárgyalóteremben a világ legnagyobb diadalát üli.

Erre meg a panaszos vő a perkölt ségek megtérítését követelte az anyósától. Ezen a ponton tört meg a kibékülés hajója. A hatóság a bizonyítás céljából egyelőre elhalasztotta a tárgyalást.

— **Az első fecske.** Alig vette kezdetét az országos vásár, a tolvajok már is megkezdtek működésüket. Fogel Adolf t. löki bórkereskedő a megkárosított, kinek szekereéről két rókabőrt loptak el. A rendőrség hamarjában kézrekeáitette a tolvajokat Lazány András és Csizmadia István személyében és beszállította őket a bűnügyi osztály fogházába. A két jeles alakot bizonyára fogva tartják a vásár tartamára, nehogy újabb műveletet hajtsanak végre.

— **Házasság.** Az anyakönyvi hivatalban ma lépett házasságra László Sámuel Rozenberg Linával.

— **Csengőtolvajok.** Az utóbbi napokban több uriház kapujánál alkalmazott villany csengőnek a nyomókészülékét éjjeli gazemberek levágják és ellopják. Így a Hatvan utca 13, Bethlen utca 10 és 16. számok alatti házakról reggelre erőszakosan lefeszítették a csengőket. A rendőrség hova az eseteket bejelentették, erélyes nyomozást indított és nyomában van az éjjeli lovagoknak, kik bizonyára elveszik méltó büntetésüket ezért a durva tróféért.

— **Jószivű adakozások.** A nyíracád i ev. ref. egyház építés javára: Pásztor Gyula névestélyén adakoztak: Pásztor Gyula 20. Bilkei Kövesdi Imre ur 20. N. N. 2. Kormos Gyula 2. Ibányi Miklós 2. Verhasz Kristóf 2. Hauer Bertalan 10. Polgári Bálint 5. Pásztor János 2. Pásztor István 2. Kéki Sándor 5. Polgári József 2. Killer Viktor 5. Gerőcz József 3. Módos Károly 10. Kéki Rózsika 2. Horváth János 5. Összesen 96 kor. mely szíves adományokért az egyház ez uton is forró köszönetét fejezi ki. A nyíracád i ev. ref. egyház előljárói

— **Öngyilkosság.** Tegnap számunkban röviden megemlékeztünk Ring Bertalan vaggongyári munkás öngyilkosságáról. A szerencsétlen ember, ki életuntan felakasztotta magát a következő levélben bucsuzta a világtól:

Tekintetes igazgatóság! Kérem az igaztalanságot elnézni, kérem felelősséget támogatni. Isten veled kedvesem — válnom kell! Kedves munkások felejtsetek.

Ring Bertalan

Megható bucsu és utolsó szava egy halálra szánt szenvedő léleknek.

— **Az új országház hírlapirói karzata.** (Saját tudósítónk távirata.) Köztudomásúak azok a panaszok, a melyek az új országház ellen felmerültek, részben a képviselőházi terem szűk volta miatt, részben a karzatok miatt. Különösen a hírlapirók karzata ellen merült fel sok jogos kifogás. Az országgyűlési tudósítók karzata ugyanis oly magasan volt és olyan képtelen berendezéssel építették meg, hogy a hírlaptudósítói szolgálat teljesen lehetetlenné volt tőve. A mikor ez köztudomásúvá lett, a hírlapirók Vészi József képviselő vezetésével küldöttségileg tisztelegtek Széll Kálmán miniszterelnöknek és Apponyi Albert gróf képviselőházi elnöknek, hogy hasznának közre a hírlapirói karzat megváltoztatása érdekében. Nos, ma nagy öröme érte a hírlapirókat. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis ma délelőtt a képviselőházban arról értesítette Vészi Józsefet, mint a budapesti újságírók egyesületének elnökét, hogy az új országház bizottsága ma döntött a hírlapirók ügyében, még pedig kedvezően. E szerint az elnöki emelvényt akként alakítják át, hogy a hírlapirók számára jobbról is balról is olyan karzatokat lehessen emelni, a milyen a régi parlamentben van. Az új karzatok kissé magassabbak lesznek ugyan, de a hírlapirói szolgálat veszélyeztetve többé nem lesz. Jogos tehát a hírlapirók öröme.

— **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el városunkban: Nagy Róza 4 hónapos. Szemere István 85 éves; Juhász István 42 éves; Ring Bertalan 42 éves; Jobbágy János 65 éves.

**Napernyő ujdonságok legnagyobb választékban kaphatók Bartha Kálmán fotériüzletében melynek megtekintésére a mélyen tisztelt vevőközönséget felkéri.**

**x. Örvendetes** jelenség, hogy reklám mal silányáru nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökere magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrönomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arcbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolc*zon Főraktár: **Debreczenben Kálnai** Lipót urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom s más mosdó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

## VIDÉKI HIREK.

— **Vesztett kutya áldozata.** Balmazu új városon nagyon gyakori eset, hogy egy-egy vesztett kutya szerencsétlenséget okoz. Most ismét ily szomorú esetről értesülünk, Szabó Lajos kondás fiut marta össze egy vesztett kutya a mezőn. A szerencsétlenül járt fiut felszállította a hatóság a Hógyes-féle intézetbe.

— **Ellopott lovak.** Megemlítettük újságunkban, hogy Ferencz József egyeki gazda két lovát ellopták az istállóból. A csendőrség erélyes nyomozást indított ez ügyben, de eddigelé még eredménytelenül. Annyit azonban már kiderítettek, hogy a lovakat Nagy Iván felé vitték el s nyomon haladva, valószínű, hogy mielőbb kézrekerülnek a lótolvajok.

— **Kápolna felszentelés.** A szomszédos Nagy-Léta községben, tegnap szentelte fel dr. Wolafka Nándor püspök a róm. kath. hívek most épült kápolnaiskoláját. A felszentelési ünnepélyen a község lakossága felekezeti különbség nélkül részt vett. Az ünnepély után 50 terítékű közébed volt.

## SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

### Heti műsor.

*Kedden.* bérlet 157-ik szám „A” — *K. Tar-nay Leona* felléptével: *San-Toy*.

*Szerdán.* bérlet 158-ik szám „B” — újba ságul először: *A képviselő ur.*

*Csütörtökön.* bérlet 159-ik szám „C” — másodszor: *A képviselő ur.*

*Pénteken.* bérlet 160-ik szám „A” — harmadszor: *A képviselő ur.*

*Szombaton.* bérlet 161-ik szám „B” *Ejgy görbe nap.*

*Vasárnap,* két előadás: délután 3 órakor, félhelyárral: *Katalin.* bérlet 162-ik szám „C”. — *1000 év.* Történeti látványos színmű 10 képben

### A „B.” nap meg a „C.” nap.

Szerkesztő ur — az égre kérem —  
E versikét közölje le,  
— Habár tudom hogy néha sántít,  
Nagy sziveséget tesz veled.  
Azt mondják rólam — szörnyű végzet —  
Azt rebegetik itt-amott  
Hogy én volnék ki megverseltem  
A „B.” napot, a „C.” napot.

Szerkesztő ur, — esküszöm önnek  
Hogy ez a hír légből kapott  
És én versekbe sohse szedtem  
A „B.” napot, a „C.” napot.  
Hogy mért engem fogtak gyanuba  
Ezt — isten bizony — nem tudom —  
Még színházba se szoktam járni  
Se „B.” napon se „C.” napon.

Ki néha az eszembe jut még  
Az tőlem, hej, nagy messzi jár  
S vidám dalt írni hogyan tudnék  
Mikor az életem sivar  
A mikor a szívembe nincs más  
Csak égő titkolt fájdalom . . .  
De ezt nem szoktam verse szedni  
Se „B.” napon, se „C.” napon.

F. I.

\* **Kurucz Feja Dávid.** Tegnap este ötödször láttuk Fenyves Samu történelmi színművét a *debreczeni* színpadon. Új szereplő volt *Breznay* Anna, ki a zsolttáros *Fejánét Székelyné* Gy. Alice szerepét adta. Művészi kiválóságai teljesen

érvényesültek és jól kiérdemelt sikert aratott. *Komjáthy, Komjáthy* a kis *Berlányi* Vanda, *Tóth* Ilonka, *Odry* ezennel is becsületes munkát végeztek. A színház megtelt és tapsban, éljenben gazdag este volt. (—)

\* **A képviselő ur.** A *Sipulus-Gutius* bohózatgyár legjobb, legsikerültebb készítménye „Képviselő ur” szerdán kerül először színre. A pompás bohóságra helyütt is felhívjuk a színház — közönség figyelmét.

## BIRÓ ELŐTT.

§ **Máthé László összbüntetése.** *Máthé* László volt városi számgyakornok felett tegnap ítélkezett a *debreczeni* kir. törvényszék. Vásonruhában jött fel Máthé az ügyészség börtönéből, porkoláb kíséretében. A törvényszék *tíz hónap* összbüntetést szabott ki reá, váltóhamisítás büntetése miatt.

§ **Uzsora tehennel.** *Jancsó* Lajos *debreczeni* szürszabó tehennel adott ki némelyeknek. A tej a bérlőké volt, kik ennek fejében havonta három forintot fizettek *Jancsónak*. Minthogy az uszora nem igazi pénzben történt, a törvényszék tegnap felmentette *Jancsót* az ellene emelt vád alól.

## TÁVIRATOK.

### Gróf Balfy Elemér meghalt.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Bécsből érkezett távirati jelentés szerint gróf *Pálffy* Elemér, a magyar testőrség kapitánya tegnap délután meghalt. A halál híre az udvar körében is mély részvétet keltett.

### Meggyilkolt görög alattvaló.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

A *Neon* Aszti azt jelenti Szalonikiből, hogy *Voiraniban* bolgárok megölték egy előkelő görögöt. A görög lakosság nagyon el van keseredve. A nevezett lap erőlyesen tiltakozik az ilyen gaztettek ismétlődése ellen.

### Európa és Kína.

A „Szabadság” eredeti távirata.

A szövetséges csapatok parancsnokai tegnap abban állapodtak meg, hogy *Tienczin* igazgatását vagy az erődök lerombolásáig, a melyet 1901. április 6-iki értekezleten elhatároztak, vagy július 1-éig föntartják, de semmiesetre, sem adják előbb, mint négy héttel bizonyos feltételek elfogadása után. E feltételek közül a főbbek ezek: A kínai kormánynak köteleznie kell magát, hogy az erődöket nem építi fel újra, sem új erődöket nem épít *Pekingben*, *Takuban* és *Sanhaikvanban*. A városban nem szabad 2500 embernél nagyobb

kinai rendőrséget tartani és a kinai csapatoknak nem szabad 30 kilométernél közelebb jönniök a városhoz. A peking-sanhaikvani vasutat csak akkor adják vissza, ha a szövetséges csapatok parancsnokai beleegyeznek. Ezeket a feltételeket most akarták átadni a kinai kormánynak de minthogy a német követ tegnap a nagyfalhoz utazott egyelőre elhalasztották.

#### Árviz Berlinben.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

Telefon jelentések szerint tegnap óriási felhőszakadás volt Berlinben. A felhőszakadás oly nagy mérvű volt, hogy a *Friedrichstrasse* pályaudvarhoz lehetetlen bejutni a vizáradat folytán. A váró termeket mind ki kellett üríteni, mert a tető beomlása minden pillanatban várható. A *Potsdami* vonalon a vasuti töltés nagy részét elsodorta a vizáradat, a mely a muzeumban is óriási kárt okozott. Az iskolákban mindenütt szünetelnek az előadások.

#### Tőzsde.

##### Gabonátőzsde.

Budapest, ápril 14.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó Nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsra került forgalomba kezdetben tartott, később nyugodt áron. — Egyéb gabonaneműek változatlanok, rozs néhány fillérel drágább. Idő: szép.

Délutáni zárlat: 4 óraker.

|                |             |
|----------------|-------------|
| Buza áprilásra | 9:27—8:28   |
| „ májusra      | 9:11—8:12   |
| „ októberre    | 7:99—8:00   |
| Rozs áprilásra | 6:60—6:61   |
| „ októberre    | 5:85—5:86   |
| Zab áprilásra  | 4:92—4:93   |
| „ októberre    | 5:06—5:07   |
| Tengeri máj.   | 5:90—9:1    |
| „ júliusra     | 4:92—4:93   |
| Répcze aug.    | 5:06—5:07   |
|                | 11:80—11:90 |

##### Értéktőzsde.

A 4 órai zárlatkor maradt:

|                           |        |
|---------------------------|--------|
| Osztrák hitelrészvény     | 675.25 |
| Magyar hitelrészvény      | 689.25 |
| Leszámitóbank             | 442.50 |
| Rimamurányi vasmű         | 507    |
| Osztrák magyar államvasut | 661.50 |
| Közzéti vaspálya          | 642.50 |
| Városi villamos vasut     | 314.50 |

#### A GYERMEK.

Regény;

Irta: **Boy-Ed Ida.**

Fordította: **Gelsei Gyula.**

8.

(Folytatás.)

Ezt azért mondja Kegyed, mert házas életében olyan kevés gyöngédség és szeretet volt osztályrésze s gyermekei is szomorúságot, fájdalmat okoztak. És mégis, szegény megtévelyedett leánya ezt a kedves gyermeket hagyta. Önre s így új tartalmat adott elhagyatott életének, vigasztaló angyalt elkeseredett lelkének.

Ez az asszony valóságos Niobe — gondolta magában nem egyszer Willibald. Kényszerítették, hogy felesége legyen egy durva, nyers férfinak, sokat ígérő gyermekei fiatalon haltak el, az utolsó fiu, Willibald pajtása, párbajban esett el, utolsó leánya bucsuzás nélkül hagyta el a szülői házat. A nemes szívű, gyengéd Ella azon buzgólkodott, hogy a sorstól mélyen sujtott nőnek leányát pótolja, hogy fájó szívének melegségét, szeretetet kölesönözzön.

— Igen, ezek a kis kezek gyöngéden, édesen ölelnek. — mondá a nő elérzékenyülve — ez a kis gyermek új czélt szabott életem elé. De egyszer csak felnövekszik s nem lesz rám többé szükség. (Folyt. köv.)

#### A mosó- és nyári szövetek

nevei:

Graciosa, Cleopatra, Dress, Record, Soiroyal, Felicia, Nizza, Indisch foulard, Buschessé, Madapolan, Levantin, Foulardnon pareil, Batistroyal, Natte, Moulin Inde, Pique, Fehér és színes Satin mercerise, Batist zephir hazai kék és piros.

A szövetek szélessége többnyire 80 cm. Aruk 70 filléren kezdődik.

KARDOS LÁSZLÓ,  
Kossuth-utca 9.

!! Múterem ünnep és hetköznap mindig nyitva !!

#### Fényképészeti műterem.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint

Egyház-tér 3. szám alatt levő Szatmáry J.-féle

#### fényképészeti műtermet

átvettem és ezuttal főtörekvésem oda irányul, hogy, úgy mint Budapest a császári és királyi udvari fényirdákban, úgy itt is a t. közönség becses pártfogását és elismerését kiérdemljem. . . . . Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.:

régi képek megújítását,  
pillanatnyi gyermek felvételek parányi nagyságtól egész életnagyságig.

— Továbbá —  
Platin fénykép nagyítások rendkívül olcsó árban.

színes képek művészi kivitelben.

Gyárak, egyletek, intézetek és egyéb vállalatok 25 százalék rekedményben részesülnek.  
Kívánatra házon kívül is eszközöltetnek felvételek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradok hű t.

**Takács Vincze**

fényképész.

!! Múterem ünnep és hetköznap mindig nyitva !!

4399 sz.  
1902.

#### Árlejtési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező épületek egy részének évi fenntartási munkálataihoz, kisebb építmények emeléséhez, a közcsatornák javításához és fiókesatornák építéséhez szükséges bontás, föld és kőmives munkák valamint a városi épületek eszerép és pala fedeleinek évi fenntartásához és egyéb előfordulható építkezések keresztülviteléhez eszerép és palafedő munkák teljesítésére előirányzott átalány illetve egységárak biztosítására zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Az épületek egy évi fenntartására vonatkozó kőmives munkát 5845 korona; míg a eszerép és palafedő munkát 5327 korona összeggel vannak előirányozva.

A fenntartási munkák, valamint az előfordulható és egységárak alapján teljesítendő munkák az 1902 évi május hó 1-től az 1905 évi április hó 30-ig biztosítatnak.

Az árlejtésen minden kellő ipari képesítéssel bíró debreczeni iparos részt vehet.

Ajánlat tehető együttesen a kőmives, eszerép és palafedő munkákra, vagy külön a kőmives és külön a eszerép és palafedő munkákra.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzott összeg 5%-át készpénzben vagy óvadékképes érték papírban f. évi április hó 25-ig d. u. 5-órúig a városi házipénztárnál letenni, s a letét jegyet ajánlatához esatolni.

Ajánlat az előirányzott átalány összegek és egység árakból tett százalék engedmény alakjában tehető.

Az ajánlatban számmal és betűvel határozottan kiirandó, hogy ajánlattevő mennyit hajlandó engedni a fenntartási átalány összegekből és mennyit az egységárakból; továbbá határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a fenntartandó épületeket, helyi viszonyokat vállalati feltételeket, átalány és egységár előirányzati kimutatásokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok f. évi április hó 26 d. e. 10 óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok f. évi április hó 26-án d. e. 11 óraker a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, kellően felmészert, vagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó távirati együtő ajánlatok figyelemre nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő, ajánlatának a felbontástól számított 60 napig kötelezettségben marad.

A vállalati feltételek, átalány és egység a kimutatások, a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadhatnak.

1902. április hó 10.

A városi Tanács.

## Itt a tavasz!

és veled együtt megérkeztek a legfinomabb és legolcsóbb

## szobapadló lakkok

román festékek, vízhatlan butor lakk, Kencze, mindennemű hazai és francia földfestékek, és saját őrlésű olajfestékek, melyek a nagyérdemű közönség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

### NEUMANN és WEISZ

diszfaragványok, fournirok és gör-lécek gyári raktára Hatvan-u. 5 Big-nióház.

ad. 1677 sz.  
1902.

## Árlejtési hirdetmény.

A város utczáinak locsolására a városi tanács zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet,

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 1902. évi április hó 25-én délután 5 óráig 200 koronát bánatpénzként a házipénztárba letétbe helyezzenek, zárt ajánlataikat pedig ugyanazon ideig a Polgármesteri hivatalhoz adják be. — Az elkészve vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az árlejtési feltételek a mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A zárt ajánlatok 1902. április 26 napján délelőtt 10 órakor fognak a városház nagytermében felbontatni.

Debreczen 1902. április hó 10-én.

## A városi Tanács.

Vászon, kész fehérnemű,  
Menyasszonyi kelengye, Szőnyeg, függöny, Butorszövetek

↔ nagy raktára ↔

## Donogán és Somossy

Kunz József és Tára  
utódai cégével. — Kis-templom-bazár.

## KIADÓ LAKAS!

Négy szoba, konyha, hozzátartozó mellék helyiségekkel

— fűtő —

Ranunkel-ház

II-ik emeleten.

Ugyanott egy bolt helyiség és raktár május 1-re kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

## Ganofszy Lajos

fűszer-festék és magkereskedése

— a kékmacskához —

Kossuth-utca 1. szám.

ajánl

## Tavaszi idényre

MAUTHNER féle

gazdasági, kerti vetemény és virág magvakat — legfinomabb firniszban tört u. m. száraz festékek, szoba padló lakk és szagtalan fénymáz továbbá angol kocsi lakk Copal, Damár, bőr és aranyozó kenecét mázoló, lágzó és flóderozó ecsetek jutányos árban.

## Hallatlan

olcsó árban kapható

## egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a tavaszi és nyári idényre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett öszszeszevesztés a posztgyárosoktól a visszamaradt árukat és így ily hallatlan olcsó árban becsátja eladásra. Nincs tehát semmi félrevezetés benne, hogy ily mesés olcsó árban kaphatók e ruhaszövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett eszközölünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe véve a rendkívül olcsó árat, mintákat nem küldünk.

Vidéki megrendeléseknél a szin megjelölése elegendő.

Központi ruhaszövet-kiviteli vállalat  
Budapesten, V., Ferencz József-tér.

## TURUL PERMETEZŐ

a jelenkor legjobb peronospora permetezője javított alakban,  
1902 Modell.

Fényesen kiállotta a próbát!

Teljesen szilárd, rézalkot-részekkel, egy perczalat kivethető szélkazánal.

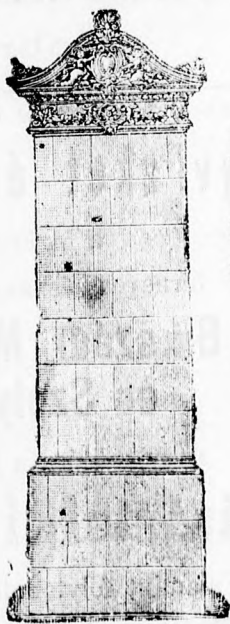
Könnyű, jó és biztos munka.

Kapható:

**Kontsek Géza**

magkereskedésében

Kossuth utca 7. sz.



Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő,

## Cserép kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények és peronospora fecskendők

## nagyválasztékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

**KOVÁCS GYULA** vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett.

# A P R Ó H I R D E T É S E K

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovalban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

|  |  |   |  |  |   |
|--|--|---|--|--|---|
| <p><b>Hirdetések</b><br/>felvételnek<br/>a<br/>kiadóhivatalban<br/>Csapó-u tca 9 sz.<br/><b>A KINEK</b><br/>smerttségiján</p> <p>háztartásra<br/>nevelőre<br/>üzletlára<br/>üzletvezetőre<br/>könyvelőre</p> | <p>segédre<br/>ispánra<br/>vínzellérre<br/>kalesárnőre<br/>gazdasszonyra<br/>szakácsnőre<br/>szobalányra<br/>szolgálla<br/>kecsisra<br/>házmesterre<br/>stb.-re<br/>van szüksége</p> <p><b>A K I</b><br/>eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet<br/>bort szőlőt<br/>üzletet stb.<br/>házat</p> | <p><b>A K I BÉRBE</b><br/>adni kíván<br/>birtokot üzletet<br/>házat lakást stb.<br/>adja fel hirdetését<br/>a<br/>„SZABADSÁG”<br/>kiadóhivatalánál.</p> <p><b>Legalkalmasab ajándék</b><br/>egy fényképező kamra.<br/>Kellemes szórakozás és<br/>hasznos időtöltés. Ingyen:</p> | <p>oktatás és utasítás. Tes-<br/>sék ár apot kéri</p>  <p><b>Komáromi József</b> fény-<br/>képezési szaküzle-<br/>téből, Debreczen, Pi-<br/>acz 12.</p> | <p><b>Vaj,</b><br/>naponta friss<br/>kilója 1 frt. 20 kr-ért<br/>kapható<br/><b>DEUTSCH LAJOS</b><br/>fűszer kereskedésében<br/>Piacz-u. 38.</p> <p><b>Üzleti berendezés</b><br/>állvány-pult olesó árért<br/>eladó. Megtekinthető Kos-<br/>suth-utca 15 szám.</p> <p><b>Vérpiros narancs,</b><br/>nemesfaj körte és<br/>zöldségek kaphatók<br/>Czeglédy és Polgárnál.</p> | <p><b>A Széchenyi utca</b><br/>folytatását képező aléban<br/>a jobb oldali harmadik<br/>kert (Széchenyi kert 45.<br/>sz.) igen díszes parkkal<br/>fényördővel és csemege<br/>szőlővel ellátva, három<br/>szobát két verendát és<br/>melléképítményeket tar-<br/>talmazó díszes nyaraló-<br/>val együtt kiadó, vagy<br/>eladó. Értekezni lehet<br/>Csapó u 10 sz. alatt<br/>az emeleten lakó telaj-<br/>donosnál.</p> <p><b>Martinkán</b><br/>négy nyilas szőlő nagy<br/>pajtával együtt eladó.<br/>Czim a kiadó hivatalban.</p> |
|--|--|---|--|--|---|

**Nemes rózsafak**  
a legmegbízhatóbb kitűnő fajokban  
kaphatók igen jutányos áron

**Farkas és Harabula**  
műkertészek  
rózsa és növény telepén

kertész telep Mike-Péresi ut men-  
tén virág csarnok fő piacz nagy  
tőzsde mellett.

**Nagy készlet**  
tavaszi kiültetésre minden féle  
dísz és virító növényekből.

==== Készít ====

**Csokrokat,  
Koszorukat,  
Virág-kosarakat, és  
mindenféle virág munkkat**  
a legfinomabb ízléssel legújabb  
divat szerint  
rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó  
nagy raktár. Vidéki rendelések  
gyorsan és pontosan teljesíttetnek.  
Kertek és virág ágyak készi-  
tése szolid árak mellett teljesít-  
tetik.

Egyszerű- és díszes  
**Kertilóczákat,**  
kerti- és raktári  
**Vizfecskendőket,**  
udvari- és községi  
**Kutszivattyukat,**  
kitűnő szerkezetű  
**Borsajtókat,  
Szőlőzuzókat-**  
és minden építési  
**Vastárgyakat,**  
olesó gyáriáron  
elsőkézből ajánl

„Debreczeni Vasöntőde  
és Géplakatosság”  
Péterfia végén, a hadházi utcában.

Gazdasági- ipari- és háztartási gépek szakszerű javítása leg-  
jutányosabban végeztetik!

Általános kívánságnak  
engedve, az évtizedek óta nagyválaszték-  
ban és általános közmegelegedésre szolgáló

**VASZON, PAMUTÁRU, FEHÉRNEMŰ**  
raktáramat  
**ki bővíttem.**

És berendeztem a nőruházat egyik leg-  
fontosabb cikkével,  
**a mosó szövetekkel.**

Mint eddigi áruim úgy a mosó kelmék is  
a legelsőbb minőségűek, lehetőleg szintar-  
tók és legújabb ízlés szerintiék.

Az árak határozottak és aránylag olcsóbbak  
mint bármely bevásárlási forrásban.

Remek szöveteimből kívánságra minta-  
gyűjteménnyel szolgálók.

**KARDOS LÁSNLÓ**  
Kossuth-utca 9.

**Megérkeztek!**  
A legszebb tavaszi újdonságok  
női divatszövetekben  
Bluz selymekben,  
Tennis, chiné és  
De laine szövetekben,  
napernyőkben.  
Szabó Lajos fiai  
özégnel,  
Debreczen — Rózsater.

**Gerébi Fűiőp utódai cég**  
Debreczenben.

ajánl mindenféle friss töltésű bel- és külföldi  
**ásványvizeket és forrástermékeket**  
a legjutányosabb árban

Hazai hírneves ásványvizeinkből különösen ajánlhatók a  
**Borszéki, Bikszádi, Margit, Mohai-Ágnes, Parád  
és Szolyvai források.**

nagy raktára a legkitűnőbbnek ösmert  
**Vásártelki Moorföldnek.**

Valamint folyton friss minőségben kapható  
Karlsbadi, Franzensbadi. Darkawi és Halleini forrás só.

Debreczen, nyomatott Dobschorb és Popovits könyvnyomdájában.